

Blauwdruk 2020-2025

Inhoud

RTC-blauwdruk 2020-2025	2
1. Situering.....	3
1.1. Huidige opdracht RTC	3
1.2. Strategische oefening	3
2. Uitdagingen voor een innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs.....	4
2.1. Kwantitatieve instroom STEM-studierichtingen.....	4
2.2. Kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt.....	5
2.3. Innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs.....	6
3. RTC als Vlaams beleidsinstrument op het terrein.	7
3.1. Uitgangspunten.....	7
3.2. RTC en het hoger doel.....	7
3.3. De RTC-opdracht en -activiteiten.....	8
• Verhogen van de kwantitatieve instroom in STEM-studierichtingen:	8
• Verhogen van de kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt:	9
• Verhogen van innovatie in het arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs:	10
• RTC als Vlaams beleidsinstrument met een signaalfunctie:.....	11
3.4 De bomen groeien niet tot in de hemel (prioritering en focus):	12
4. De RTC's als wendbare organisatie: één geïntegreerd organisatiemodel, Vlaanderenbreed vanuit provincies	14
4.1 Vlaanderenbreed vanuit provincies.....	14
4.2 Aandachtspunten voor de toekomst en routeplan	15

1. Situering

huidige opdracht | strategische oefening

2. Uitdagingen voor een innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs

kwantitatieve instroom STEM studierichtingen | kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt |
innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs

3. De RTC's als beleidsinstrument op het terrein

uitgangspunten | het hoger doel | de RTC-opdracht en –activiteiten | prioritering en focus

4. De RTC's als wendbare organisatie

geïntegreerd organisatiemodel | Vlaanderenbreed vanuit provincies | routeplan

1. Situering

1.1. Huidige opdracht RTC

De Regionale Technologische Centra (RTC) zorgen ervoor dat leerlingen en leraren arbeidsmarktgerichte, technische en technologische competenties verwerven. Ze doen dit door de samenwerking tussen het onderwijs, ondernemingen en andere arbeidsmarktactoren te activeren en te verstevigen. RTC's werken netoverschrijdend en per provincie waarbij RTC Vlaams-Brabant zich ook richt op het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De partners uit het onderwijs en de arbeidsmarktactoren bepalen samen welke noden er zijn en hoe wederzijdse ondersteuning mogelijk is. De aansturing van de RTC's gebeurt vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. De werking van de RTC's is decretaal verankerd¹. De uitvoering is geregeld door een beheersovereenkomst met de Vlaamse Overheid. De beheersovereenkomsten worden om de vijf jaar hernieuwd. RTC's creëren samenwerkingsverbanden van meerdere secundaire scholen met arbeidsmarktpartners in functie van een kwaliteitsvol arbeidsmarktgericht en technisch onderwijsaanbod in de regio. Ze verbinden school en werkplek zodat scholen sterker staan om de uitdagingen die een goede aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt met zich meebrengen kunnen aangaan. Door projecten van het RTC krijgen leerlingen en leraren de mogelijkheid om zich op een loopbaan in de techniek te oriënteren, kennis te maken met de nieuw(st)e technieken en zo de aansluiting op de arbeidsmarkt te versterken. Het RTC tracht dus te faciliteren, te verbinden en te inspireren.

Meer info? <https://www.rtc.vlaanderen/> of <http://onderwijs.vlaanderen.be/nl/regionale-technologische-centra>

1.2. Strategische oefening

Het landschap waarin de RTC's zich bewegen is de laatste 16 jaar grondig veranderd. We merken dat de scholen meer maatgerichte ondersteuning vragen omwille van een toename van de veranderingssnelheid van de omgeving (o.a. industrie 4.0).

¹ [Decreet houdende de organisatie en werking van de Regionale Technologische Centra d.d. 14/12/2007.](#)

We worden geconfronteerd met nieuwe vormen van werkplekieren en met wisselende verwachtingen vanuit sectoren en diverse beleidsdomeinen. We moeten te veel taken opnemen in functie van de mogelijkheden.

In 2018 startten de vijf RTC's - op eigen initiatief - een gezamenlijk en doordacht traject voor visieontwikkeling met betrokkenheid van alle stakeholders over Vlaanderen. We bogen ons over onze opdracht en de uitdagingen op het snijpunt onderwijs-arbeidsmarkt vanaf 2020 en verder. Dit resulteerde in voorliggende blauwdruk. We schetsen de lezer niet alleen de uitdagingen voor het beroepsgericht en technisch onderwijs. We reiken ook oplossingen aan vanuit een geactualiseerde RTC-opdracht en werkingsmodel.

De blauwdruk is een visiedocument en schetst een globaal kader en is gericht aan alle politieke partijen en in het bijzonder aan de politieke onderhandelaars die beraadslagen over de agenda van de aantredende Vlaamse Regering.

2. Uitdagingen voor een innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs.

2.1. Kwantitatieve instroom STEM-studierichtingen

De STEM-monitor 2018² vermeldt dat een hogere instroom in STEM-richtingen zoals vooropgesteld in de doelstellingen van het STEM-actieplan 2012-2020 haalbaar is maar stelt evenzeer vast dat er een sterk verschil is tussen de verschillende onderwijsvormen. Voor het tso en bso is er niet meteen goed nieuws. In het secundair onderwijs stijgt het percentage leerlingen dat voor STEM kiest vooral in het aso. In het tso is er een stijging van 0,7% leerlingen in STEM-studierichtingen zowel in de tweede als in de derde graad. De tso-richtingen staan hier onder druk. Ook voor bso is er alarmerend nieuws, we zien zowel in de tweede graad als in de derde graad een daling t.o.v. 2015-2016. Het aandeel meisjes in STEM-studierichtingen neemt toe maar blijft over het algemeen lager dan het aandeel jongens. In tso en bso blijft het aandeel meisjes in STEM zeer laag (tso) tot extreem laag (bso). Ook de tendens qua uitstroom van leerlingen met een STEM-diploma in tso en bso vraagt bijzondere aandacht. De daling van het percentage STEM-studiebewijzen binnen bso bedraagt 1,19

² Eindredactie: Christel Op de Beeck (2018). STEM-monitor. Geraadpleegd op 18/10/2018 via <https://onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/STEM-monitor-2018.pdf>

procentpunt t.o.v. de nulmeting. In tso blijft het percentage STEM-studiebewijzen ongeveer identiek als bij de nulmeting.

De VDAB publiceert elk jaar een lijst met de knelpuntberoepen³ in Vlaanderen. Per beroep wordt aangegeven waarom het een knelpunt vormt. Er zijn daarbij drie mogelijke oorzaken: naast een kwalitatief tekort (de kandidaten beschikken niet over de gevraagde bekwaamheden) en specifieke arbeidsomstandigheden (weekendwerk, laag loon, ...) is een kwantitatief tekort omwille van een te lage uitstroom uit het onderwijs bijna een structureel probleem. Werkgevers hebben al jaren problemen om geschikt technisch personeel te vinden. Met de huidige gunstige economische conjunctuur stelt dit tekort zich nog scherper. De social profit sector is minder conjunctuurgevoelig maar kampt met hetzelfde probleem om voldoende geschikt personeel te vinden.

2.2.Kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt

De titel van het VDAB schoolverlatersrapport 2018⁴ vat alles mooi samen: kwalificatie en werkervaring zijn de sleutel tot succes. Een diploma of erkend studiebewijs blijft het grote toegangsticket tot de arbeidsmarkt. Een diploma of erkend studiebewijs is en blijft een garantie dat jongeren competenties verworven hebben om goed te starten op de arbeidsmarkt. Daarom moet zoveel mogelijk ongekwalificeerde uitstroom voorkomen worden.

Een tweede aspect is dat werkervaring door de werkgevers geapprecieerd wordt. De combinatie van leren op de schoolbank en leren op de werkvloer is dé leervorm van de toekomst. Het VDAB Schoolverlatersrapport toont verder aan dat jongeren die STEM-studies of ZORG-studies volgen, een sterke positie op de arbeidsmarkt verwerven. Door de toenemende krapte op de arbeidsmarkt zijn deze competenties erg gegeerd.

De snelheid van de innovatieve ontwikkelingen zet het technisch en beroepsgericht onderwijs onder druk en kan slechts opgevangen worden door een verhoogde samenwerking onderwijs-arbeidsmarkt. Dit sterkt de RTC-doelstellingen als noodzakelijk en bijzonder relevant.

³ https://www.vdab.be/sites/web/files/doc/trends/Knelpuntberoepen_2018.pdf

⁴ VDAB-schoolverlatersrapport – editie 2018. Geraadpleegd op 18/10/2018 via <https://www.vdab.be/trends/schoolverlaters.shtml>

2.3. Innoverend arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs

De professionalisering en innovatie in het arbeidsmarktgericht onderwijs kwam in 2018 o.a. onder de aandacht door de publicatie van het InnoVET-rapport⁵. De samenleving verandert sneller dan ooit, naast technologische innovaties betreft het ook manieren van werken.

Door innovaties van op de arbeidsmarkt tot in de klas te brengen, zien we een kans om het beroepsgericht en technisch onderwijs aantrekkelijker te maken.

Twee kritische succesfactoren zijn hier van belang (1) de leraar als brugfiguur en (2) de nood om de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt te optimaliseren.

Naast de nood aan samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt willen we hier de rol van de leraar benadrukken. Samen met de pedagogische begeleidingsdiensten die het pedagogisch-didactische aspect voor hun rekening nemen, moet bekeken worden hoe RTC ondersteuning kan bieden naar vaktechnische inhoud en het delen van expertise over de onderwijsinstellingen heen. Het verder uitbouwen van de RTC-werking op middellange termijn wordt in het rapport als oplossing gesuggereerd.

Ook in de omgevingsanalyse vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming⁶ worden de uitdagingen, die gepaard gaan met de technologische ontwikkelingen en innovatie geschetst. De snelle technologische (r)evolutie heeft niet alleen impact op de organisatie van bedrijven en industrieën maar stelt niet in het minst ook aan het onderwijssysteem zelf heel wat uitdagingen. De toename van de snelheid en complexiteit stelt ook uitdagingen naar de afstemming tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt. Een opleidingsaanbod moet enerzijds sneller en beter inspelen op veranderingen als gevolg van digitalisering in de samenleving en op de arbeidsmarkt. In snel tempo is er bijvoorbeeld vraag naar specifieke (technische) competenties. Anderzijds blijft een brede complementaire inzetbaarheid belangrijk. Competenties zoals probleemoplossing, creativiteit, het uitdenken van nieuwe ideeën en sociale interactie, moeten voldoende ruimte krijgen in het onderwijscurriculum. Een mismatch van vraag en aanbod van competenties en kwalificaties op de arbeidsmarkt moet echter vermeden worden. De technologische (r)evolutie doet dus het belang aan levenslang leren alleen maar toenemen.

Als RTC zijn wij alvast bereid tot een verder en waar nodig verbreed of uitgediept engagement.

⁵ IDEA Consult, InnoVET – Professionalisering en innovatie in het arbeidsmarktgericht onderwijs. Eindrapport, 1 mei 2018. <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/onderwijsonderzoek/>

⁶ Beleidsdomein Onderwijs en Vorming (2018), Omgevingsanalyse van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Brussel. Geraadpleegd op 30/01/2019 op <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/omgevingsanalyse-onderwijs>

3. RTC als Vlaams beleidsinstrument op het terrein.

3.1. Uitgangspunten

De RTC-werking gaat altijd uit van samenwerking met ondernemingen maar ook met andere partners zoals sectoren, VDAB, pedagogische begeleidingsdiensten, lokale en provinciale besturen en projectorganisaties zoals Connectief vzw, ... Specifiek voor wat de ondernemingen betreft, doen we als RTC beroep op hun ecosysteem: m.n. de aanwezige expertise, de infrastructuur en apparatuur, hun innovatie en mentorschap. Indien de RTC's zelf een aanbod organiseren, doen ze dit complementair aan het bestaande aanbod.

De RTC-werking wordt opgehangen aan de beroepskwalificaties, de curriculumdossiers en de zeven transitieprioriteiten van de Vlaamse Regering: (1) Circulaire economie, (2) Slim Wonen en Leven, (3) Industrie 4.0, (4) Levenslang leren, (5) Samen leven in 2050, (6) Mobiliteit en (7) Energie.

De RTC-werking is gericht op een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. De RTC's doen dit vooral door versterking van technische en technologische expertise. Maar ook m.b.t. nieuwe leervormen (alle vormen van werkplekleren zoals bijvoorbeeld duaal leren) kan RTC een bijvoorbeeld sensibiliserende en/of faciliterende rol opnemen.

3.2. RTC en het hoger doel

Als RTC werken wij samen met en bevorderen wij de samenwerking tussen verschillende partners, om leerlingen optimaal voor te bereiden op arbeidsdeelname. We doen dit vooral door versterking van de technologische expertise van leraren en leerlingen.

Een aantal kernwoorden duiden verder ons DNA: het verbinden van (project)partners, de rol van de leraar, het verbinden van scholen en bedrijven, het versterken van expertise, het gemeenschappelijke belang, levenslang leren, trekker rond innovatie, competenties van de 21ste eeuw, technologie, techniek, flexibel, slagvaardig en wendbaar.

3.3.De RTC-opdracht en -activiteiten

- *Verhogen van de kwantitatieve instroom in STEM-studierichtingen:*

Als RTC kunnen wij een rol spelen in het verhogen van de kwantitatieve instroom in het STEM- en arbeidsmarktgericht onderwijs. **Een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in functie van maximale arbeidsmarktkansen voor leerlingen vanuit voeling met de arbeidsmarktrealiteit is daarbij de doelstelling.**

We doen dit door de huidige en toekomstige arbeidsrealiteit zichtbaar te maken voor leraren uit het basisonderwijs en de 1ste en 2de graad van het secundair onderwijs. Voor leraren uit de 2de graad is de ondersteuning van het RTC relevant i.f.v. een gerichtere begeleiding van het studiekeuzeprocess van de leerlingen van de 2de naar de 3de graad.

We versterken de competenties van de leraar basisonderwijs en de leraar 1ste en 2de graad van het secundair onderwijs door hen in contact te brengen met de huidige en toekomstige arbeidsmarktrealiteit. Anderzijds verhogen we de technische geletterdheid van de leraar door hen in contact te brengen met techniek en technologie. Bijdragen aan een meer bewuste studiekeuze van de leerlingen moet het resultaat zijn.

Vlaanderenbreed realiseren de RTC's dit door het vastleggen van een werkingskader. Deze krijtlijnen verduidelijken de focus, de uitrol en de concrete aanpak. Op basis van de aangeleverde input van de regio's, staat RTC (over Vlaanderen heen) in voor de inventarisatie van het bestaande aanbod. Wordt vastgesteld dat er 'blinde vlekken' zijn, dan ontwikkelt RTC een complementair aanbod.

Regionaal brengt het RTC schoolteams in contact met het bestaande vormingsaanbod. Schoolteams worden ondersteund om deel te nemen a.d.h.v. een leerlijn. Binnen het vastgelegde werkingskader neemt het RTC initiatief om een complementair aanbod te organiseren indien er nood is aan een specifiek aanbod dat niet voorhanden is. Vanuit een community-gedachte zet RTC tenslotte in op kennis- en expertisedeling door het versterken van contacten tussen leraren onderling (school – en/of netoverschrijdend) enerzijds en het organiseren van contacten tussen schoolteams en ondernemingen anderzijds.

- *Verhogen van de kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt:*

Als RTC kunnen wij een rol spelen in het verhogen van de kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt. **Een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in functie van technisch-technologische bagage voor leerlingen is daarbij de doelstelling.**

De leraar als brugfiguur:

We doen dit in eerste instantie door ons te richten op de leraren van de 2de en 3de graad tso, bso, dbso, buso, leertijd en aso (STEM), zowel de duale als niet-duale varianten.

We versterken de vaktechnische competenties van de leraar i.f.v. de competentieversterking van de leerling. Door de acties in tweede instantie open te stellen voor leraren 2de graad, wensen we bij te dragen tot een meer bewuste studiekeuze van de leerlingen naar de 3de graad.

We professionaliseren de leraar door samenwerking te stimuleren met ondernemingen en het ontsluiten van technologische apparatuur en infrastructuur. We doen dit i.s.m. de pedagogische begeleidingsdiensten. Uitgangspunt hierbij zijn o.a. de 21ste eeuwse skills van de toekomstige werknemer. Acties zijn vraaggestuurd en resulteren in een aanbod voor meerdere scholen.

Vlaanderenbreed realiseert RTC dit door het vastleggen van een werkingskader. Deze krijtlijnen verduidelijken de focus, de uitrol en de concrete aanpak. In de organisatie van het aanbod wordt bekeken wie wat doet in welke regio en hoe we dit samen aanpakken. Concepten vanuit de regio's kunnen over Vlaanderen heen worden gedissemineerd.

Regionaal creëert en organiseert RTC op basis van gecapteerde noden een innovatief projectaanbod.

Een actieplan met een aanbod voor leraren maakt het concreet. RTC gaat hierbij op zoek naar mogelijkheden om infrastructuur en apparatuur te delen en te ontsluiten. Op deze wijze staat RTC ook in voor het bevorderen van de rationele inzet van middelen. We zoeken cofinanciering voor de projecten die we uitwerken. We beheren en bundelen fondsen, bronnen en middelen. De acties laten leraren kennismaken met technologische infrastructuur en apparatuur.

Van bij de start heeft RTC oog voor het verduurzamen (vanuit een PDCA-cyclus⁷) van projecten zodat deze ingebed kunnen worden in het reguliere beleid van de school. Vanuit een community-gedachte zet RTC tenslotte in op kennis- en expertisedeling door het versterken van contacten tussen leraren onderling (school – en/of netoverschrijdend) enerzijds en het organiseren van contacten tussen schoolteams en ondernemingen anderzijds. Rond nieuwe leervormen (alle vormen van werkplekleren waaronder duaal leren), kunnen we o.m. sensibiliseren en faciliteren.

⁷ Plan Do Check Act

De leerling:

In tweede instantie richten we ons op de leerlingen van de 3de graad tso, bso, dbso, buso, leertijd en aso (STEM), zowel de duale als niet-duale varianten.

We versterken de competenties van de leerling door hen aansluiting te laten maken met hedendaagse technologie. We laten leerlingen kennismaken met technologische infrastructuur en apparatuur door het faciliteren van net- en sectoroverschrijdende initiatieven. We organiseren technologische vorming.

Vlaanderenbreed realiseert RTC dit door het vastleggen van een werkingskader. Deze krijtlijnen verduidelijken de focus, de uitrol en de concrete aanpak.

Regionaal creëert en organiseert RTC op basis van gecapteerde noden een innovatief projectaanbod. en faciliteren we nieuwe leervormen die een meerwaarde zijn voor een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Een actieplan met een aanbod voor leerlingen maakt het concreet.

- *Verhogen van innovatie in het arbeidsmarktgericht en technisch onderwijs:*

Als RTC kunnen wij als incubator en draaischijf een rol spelen in het verhogen van innovatie in het beroepsgericht en technisch onderwijs. **Een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in functie van arbeidsmarktrealiteit en innovatieve ervaringen voor leerlingen is daarbij de doelstelling.**

We doen dit in eerste instantie door ons te richten op de leraren en leerlingen van de 3de graad tso, bso, dbso, buso, leertijd en aso (STEM), zowel de duale als niet-duale trajecten. In tweede instantie door het verder stimuleren van de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Als RTC zijn wij een draaischijf en stimuleren we projectmatige samenwerkingen en partnerships en faciliteren we het proces. We zoeken partners en werken partnerschappen uit zodat we kennis, expertise, infrastructuur en hoogtechnologische apparatuur ter beschikking kunnen stellen van leraren en leerlingen. We faciliteren het projectmatige samenwerkingsproces tussen onderwijs en arbeidsmarkt zodat we acties op maat van de doelgroep kunnen aanbieden. We ontwikkelen synergieën tussen de verschillende partners onderwijs-arbeidsmarkt. In het verbinden van het onderwijs en het bedrijfsleven zijn we het vanzelfsprekende aanspreekpunt op het terrein.

Als RTC promoten, stimuleren en zijn we een voortrekker rond innovatie. Als voortrekker rond innovatie, creëren we een aanbod rond innovatie over de regio's heen. Opnieuw zijn de beroepskwalificaties, de curriculumdossier en de 7 transitieprioriteiten het uitgangspunt. De community-werking maakt kennis- en expertise-deling mogelijk i.f.v. impactvergroting.

Als RTC houden we ook internationaal de vinger aan de pols. We werken samen met organisaties die de ondersteuning van het beroepsgericht en technisch onderwijs als doelstelling hebben. Door samenwerking met organisaties in het buitenland, krijgen we zelf ook inzicht in andere benaderingen en kunnen we bepaalde uitdagingen in Vlaanderen aanpakken vanuit nieuwe invalshoeken voor wat betreft onze core-business.

- *RTC als Vlaams beleidsinstrument met een signaalfunctie:*

Als RTC willen wij voor het beleid de signaalfunctie opnemen en de bevoorrechte gesprekspartner zijn voor onze core-business⁸. **Performant onderwijs in Vlaanderen versterken is de doelstelling.** Vlaanderenbreed signaleren we regionale en/of Vlaanderenbrede noden op het snijpunt onderwijs-arbeidsmarkt aan het beleid (bottom-up). We staan in voor de uitbouw van een Vlaams netwerk aan school- en ondernemingscontacten i.f.v. impactverhoging. Op Vlaams niveau staan we in voor de uitbouw van een netwerk met beleidsverantwoordelijken en stakeholders.

Regionaal informeren we rond beleidsaspecten (top-down) op het snijpunt onderwijs-arbeidsmarkt en onze stakeholders op het terrein: scholen en ondernemingen. Door het actief uitbouwen van een regionaal netwerk aan school- en ondernemerscontacten (outreach), slagen we er in om alle scholen te betrekken in de RTC-werking. Samenwerking met zowel grotere scholen (met meer omkadering) èn kleinere scholen (met minder omkadering) is het gevolg.

Door doelgericht te communiceren informeren we de scholen niet alleen over bestaand aanbod maar stroomlijnen we ook de informatie zodat we de scholen ontzorgen binnen de grenzen van onze core-opdracht.

⁸ Onder 'core-business' verstaan we die activiteiten die leiden tot het bereiken van het vooropgestelde hoger doel van het RTC.

3.4 De bomen groeien niet tot in de hemel (prioritering en focus):

We startten deze oefening met ons hoofd in de wolken. De mogelijkheden zijn in de realiteit echter beperkter. Bijkomend vinden we een duidelijke focus belangrijk. Het moet duidelijk zijn waarvoor een school, onderneming, sector, pedagogische begeleidingsdienst, ... kan aankloppen bij een RTC.

Hoe zien wij een kwalitatieve werking gelinkt aan doelgroepen en middelen?

De huidige doelgroep leraren en het ondersteunend kader (TAC, TA) en leerlingen 3de graad tso, bso, dbso, buso en leertijd (zowel duale als niet-duale varianten) komen in aanmerking. I.f.v. de professionalisering van de leraar kan de RTC-werking ook opengesteld worden voor leraren uit de 2de graad.

We vinden het belangrijk om te streven naar een duidelijke focus en taakomschrijving voor de RTC's. Een focus op de opleidingen met een dubbele en arbeidsmarktgerichte finaliteit matcht het best met het RTC-DNA. Vooral in deze onderwijsniveaus zijn de noden hoog en vraagt men een maatgerichte aanpak. Een uitbreiding naar aso kan overwogen worden, maar daar ligt de prioriteit niet.

Ook een mogelijke uitbreiding naar de 3de graad van het basisonderwijs en de 1ste graad van het secundair zien we als problematisch omdat dit ingaat tegen de filosofie van de modernisering van het secundair onderwijs waarin studiekeuze wordt uitgesteld tot de 2de graad. Om de instroom in STEM-studierichtingen te verhogen, kunnen de RTC's initiatieven van sectoren en het flankerend onderwijsbeleid van lokale en provinciale besturen ondersteunen maar we moeten ons bewust zijn dat er (lokaal) al heel wat initiatieven genomen worden op het vlak van studiekeuze en STEM. We moeten nagaan hoe we elkaar hier kunnen versterken en zoeken naar complementariteit (vermijden van overlap).

Ook wat betreft duaal leren zien we actieve partners die elkaar beter moeten leren kennen op Vlaams, regionaal en sectoraal niveau. Het is beter deze bestaande initiatieven te laten renderen eerder dan nieuwe initiatieven te ontwikkelen. Dat wil niet zeggen dat RTC-initiatieven niet kunnen openstaan voor leerlingen uit duaal leren.

De leraar is voor ons een 'brugfiguur'. Van bij de start heeft RTC aandacht voor het verduurzamen van projecten zodat deze kunnen ingebed worden in het reguliere beleid van de school. We versterken de vaktechnische competenties van de leraar i.f.v. de competentieversterking van de

leerling. Door de acties in tweede instantie open te stellen voor leraren 2de graad, wensen we ook in de 2de graad innovatie en up-to-date technisch-technologische bagage binnen te brengen en zo bij te dragen tot een meer bewuste studiekeuze van de leerlingen naar de 3de graad.

We professionaliseren de leraar door al dan niet projectmatige samenwerking te stimuleren met ondernemingen en het ontsluiten van technische en technologische apparatuur en infrastructuur. We doen dit i.s.m. de pedagogische begeleidingsdiensten. Uitgangspunt hierbij zijn o.a. de 21ste eeuwse vaardigheden van de toekomstige werknemer. Acties zijn vraaggestuurd en resulteren in een aanbod voor meerdere scholen. Vanuit een community-gedachte zet RTC tenslotte in op kennis- en expertisedeling door contacten te versterken tussen leraren onderling (school- en/of netoverschrijdend) enerzijds en schoolteams en ondernemingen anderzijds.

Onze opdracht gelinkt aan de focus en doelgroepen kunnen we samenvatten als volgt:

Het kwalitatief versterken van opleidingen in het beroepsgericht en technisch onderwijs

Als RTC spelen wij een rol om de kwalitatieve uitstroom richting arbeidsmarkt vanuit het beroepsgericht en technisch onderwijs te versterken. Een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in functie van technische en technologische bagage voor leerlingen is daarbij de doelstelling.

We versterken de competenties van de leerling door hen aansluiting te laten maken met hedendaagse technologie. We laten leerlingen kennismaken met technische en technologische infrastructuur en apparatuur door het faciliteren van net- en sectoroverschrijdende initiatieven. We organiseren technische en technologische vorming voor leraren en leerlingen.

Het verhogen van de innovatie in het beroepsgericht en technisch onderwijs

Als RTC zijn wij een incubator en draaischijf in het verhogen van innovatie in het beroepsgericht en technisch onderwijs. Een optimale aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt in functie van arbeidsmarkt-reële en innovatieve ervaringen voor leerlingen is daarbij de doelstelling.

Als voortrekker rond innovatie, creëren we een aanbod rond innovatie over de regio's heen. De beroepskwalificaties, de curriculumdossiers en de zeven transitieprioriteiten zijn daarbij het uitgangspunt. De community-werking maakt kennis- en expertise-deling mogelijk i.f.v. impactvergroting.

Als RTC houden we ook internationaal de vinger aan de pols. We werken samen met organisaties die de ondersteuning van het beroepsgericht en technisch onderwijs als doelstelling hebben. Door samenwerking met organisaties in het buitenland, krijgen we zelf ook inzicht in andere benaderingen en kunnen we bepaalde uitdagingen in Vlaanderen aanpakken vanuit nieuwe invalshoeken voor wat betreft onze core-business.

4. De RTC's als wendbare organisatie: één geïntegreerd organisatiemodel, Vlaanderenbreed vanuit provincies

4.1 Vlaanderenbreed vanuit provincies

Het toekomsttraject van de RTC's wordt benaderd vanuit een integraal model voor de organisatie van haar kerntaken en een aantal ondersteunende diensten. Zowel in de ondersteunende taken (ICT, communicatie en PR, boekhouding en financiën, HR en personeelsbeleid en innovatie en R&D), als bij de kerntaken (kwalitatief versterken van en het verhogen van innovatie in opleidingen met een dubbele en arbeidsmarktgerichte finaliteit) worden een aantal zaken op Vlaams niveau georganiseerd en een aantal zaken regionaal. We spreken daarbij af wat we minimaal Vlaanderenbreed opnemen en wat we als provincie nog meer kunnen doen.

Vlaams niveau

Om de werking te optimaliseren, leggen we Vlaanderenbreed vast in welke domeinen en voor welke doelgroep er minimaal actie wordt ondernomen. Ook de inhoudelijke focus en prioriteiten maken deel uit van dit werkingskader. Eén strategisch plan en contactpunt Vlaanderen is de concrete output, het resultaat. Vlaanderenbreed wordt ook ingezet op het delen van kennis en expertise. Tenslotte wordt ook vastgelegd welke acties we gezamenlijk ondernemen.

Als basisprincipe laten we de scholen Vlaanderenbreed zelf bepalen aan welk aanbod ze deelnemen. De RTC's staan uiteindelijk samen in voor de uitbouw van een Vlaams netwerk aan school-en ondernemingscontacten. Dit alles is gericht op impactverhoging.

Provinciaal niveau

We realiseren een maatgerichte (project)werking op provinciaal niveau, waarin schoolteams de cruciale schakel zijn.

Naar schaalgrootte blijven we naast het Vlaamse niveau ook kiezen voor het provinciale niveau. Dit niveau is enerzijds voldoende om Vlaanderenbreed een projectwerking aan op te hangen. Anderzijds genoeg om een maatgericht aanbod te creëren voor onze doelgroep. Het provinciale niveau is daarmee een cruciaal niveau tussen het Vlaamse onderwijsbeleid en de lokale scholen.

De provinciale RTC's ontwikkelen een projectaanbod met Vlaamse en regionale partners en genereren daarbij cofinanciering. Ze houden zich daarbij aan de strategische lijnen en inhoudelijke prioriteiten die Vlaanderenbreed vastgelegd zijn. De community-werking staat in voor kennis en expertise deling (scholen en scholen & scholen en ondernemingen).

4.2 Aandachtspunten voor de toekomst en routeplan

Flexibiliteit zal ook in de nabije toekomst één van de belangrijkste RTC-eigenschappen blijven. De RTC-opdracht en acties situeren zich niet in een vacuüm. Een aantal zaken zijn voortdurend in evolutie en hebben een (directe) invloed op onze werking. Deze evoluties vragen onze blijvende aandacht:

- De modernisering secundair onderwijs
- De bestuurlijke optimalisering en schaalvergroting binnen onderwijs
- De verdere uitbouw van STEM en in het bijzonder in het aso (toegepaste wetenschappen)
- Duaal leren
- Het landschap met relevante actoren rond innovatie
- De evolutie van de sectorconvenanten
- De transitieprioriteiten van de Vlaamse Regering en de werking van de sectoren

Met dit doordacht traject hebben we als RTC's het voorbije jaar hard gewerkt aan de optimalisatie van onze werking. Kwaliteitsverbetering van de dienstverlening, een efficiënte inzet van medewerkers, kostefficiëntie ten gevolge van het concentreren van activiteiten alsook het delen en inzetten van de gezamenlijke aanwezige expertise en competenties stonden daarbij voorop. De publicatie van dit RTC-visiedocument is onderdeel van een intensief en nauwkeurig gepland tijdsplan dat loopt tot net voor het einde van de huidige beheersovereenkomst met de Vlaamse Overheid in 2020. Een nieuw organisatiemodel met daarin een gedetailleerde rolverdeling maken deel uit van de besprekingen die we de komende maanden zullen voeren.

